

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ઉપર સર્વોચ્ચ અદાલતનો અહેવાલ ૧૯૫૩

૨૪ ઓક્ટોબર, ૧૯૫૨

ગણપતરાય હીરાલાલ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

એગરવાલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ લિમિટેડ.

મુરારી લાલ હરી રામ

વિરુદ્ધ

મારવાડી ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ લિમિટેડ.

[મેહર ચંદ મહાજન, અને ૦ હંદરસેખબા અચાબ ભગવતી જે.]

પેપ્સુ વટહુકમ (૨૦૦૬નો X), કલમ ૫૨, ૧૧૬-પટિયાલા સ્ટેટ્સ જ્યુડિકેયર ફરમાન, ૧૯૯૯-એકલ ન્યાયાધીશના આદેશ સામે અપીલ-યોગ્યતાના

પ્રમાણપત્ર-જ્યારે જરૂરી હોય ત્યારે-વટહુકમ અમલમાં આવે તે પહેલાં  
આદેશ-ત્યારબાદ સુધારા માટેની અરજી-અરજી ફગાવી દેવાના આદેશ સામે  
અપીલ-પ્રમાણપત્રની જરૂરિયાત-અપીલનો અધિકાર-નિહિત અધિકાર-  
કાયદામાં પરિવર્તનની અસર.

૨૦૦૫ના પેપ્સુ વટહુકમ X (૧૯૪૮-૧૯૪૯) ની કલમ ૧૧૬ એ એક  
અસ્થાયી નિયમન છે જે કરાર કરનાર રાજ્યની અદાલતોના એક સમૂહમાંથી  
સંઘમાં સમાન દરજ્જાની અન્ય અદાલતોમાં કાર્યવાહીમાં ફેરફાર કરવા અને  
પછીની અદાલતોમાં તેમના ચાલુ રાખવા વગેરે માટે જોગવાઈ કરે છે.તેનો અર્થ  
એ નથી કે કાર્યવાહી નવેસરથી શરૂ થઈ હોવાનું ગણવું જોઈએ.આ કલમના  
ઉત્તરાર્ધમાં જે વિચારણા કરવામાં આવી છે તે એક કાલ્પનિક શરૂઆત છે, અને  
આ કલમનો અર્થ એ છે કે નવી રચના હોવા છતાં ભવિષ્યમાં ઉદ્ભવતા અથવા  
ઉદ્ભવવાની સંભાવના ધરાવતા તમામ અધિકારો અકબંધ રહેશે અને તેમની  
સાથે કરાર કરનાર રાજ્યની અદાલતોની જગ્યાએ સંઘની અદાલતો દ્વારા  
વ્યવહાર કરવામાં આવશે.આ વિભાગમાં એ ડ્રજિકોણને યોગ્ય ઠેરવવા માટે કંઈ  
નથી કે અપીલના નિહિત અધિકારને પાછલી અસરથી છીનવી લેવાનો હેતુ  
હતો.

૧૯૯૯ના પટિયાલા સ્ટેટ્સ જ્યુડિકેયર ફરમાન હેઠળ પટિયાલા હાઈકોર્ટના એક

જ ન્યાયાધીશના આદેશથી ડિવિઝન બેન્ચમાં અપીલ કરવા માટે માત્ર દીવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્રની કવાયતમાં કરવામાં આવેલા ચુકાદાઓ અને આદેશોના સંદર્ભમાં પ્રમાણપત્ર જરૂરી હતું.૨૦૦૫ના પેપ્સુ વટહુકમ X (૧૯૪૮-૪૯) હેઠળ તમામ કિસ્સાઓમાં પ્રમાણપત્ર જરૂરી હતું.અપીલ નંબર ૧૫૨માં ૨જ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૦ના રોજ લિક્વિડેશન જજ દ્વારા ૧૯૪૬માં કરવામાં આવેલા આદેશમાં સુધારો કરવા માટે કરવામાં આવેલી અરજીને ફગાવી દેવામાં આવી હતી અને પ્રમાણપત્રની અછતને કારણે ૧લી મે, ૧૯૫૦ના રોજ ડિવિઝન બેન્ચમાં બરતરફીના આદેશની અપીલને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.૧૬૭ અને ૧૬૭એ નંબરની અપીલમાં, પગારદાર; ૧૮મી જાન્યુઆરી, ૧૯૪૯ના રોજ આદેશો આપવામાં આવ્યા હતા અને પ્રમાણપત્રની અછતને કારણે તે આદેશોની અપીલ ૩જ માર્ચ, ૧૯૪૯ના રોજ ફગાવી દેવામાં આવી હતી:

એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે,

(૧) સુધારા માટેની અરજી અગાઉની કાર્યવાહીની સાતત્યતા ન હતી, પરંતુ તે સ્વતંત્ર ઉશ્કેરણીના સ્વરૂપમાં હતી, જોકે તે સુધારાની માંગવાળા આદેશ સાથે સંકળાયેલી હતી, તે તેની તારીખે પ્રવર્તમાન કાયદા દ્વારા સંચાલિત હતી, એટલે કે., ૨૦૦૫નો પેપ્સુ વટહુકમ કે જેના હેઠળ પ્રમાણપત્ર જરૂરી હતું અને અપીલ નંબર ૧૫૨માં પ્રમાણપત્રની જરૂર હોય તેવી ડિવિઝન બેન્ચની અપીલને રદ કરવી યોગ્ય હતી;

(૨) અપીલ નંબર ૧૬૭ અને ૧૬૭ના સંદર્ભમાં.એ, સંબંધિત તારીખો પર અમલમાં કાયદો તરીકે પઠિયાલા રાજ્યો હતા.૧૯૯૯ના ન્યાયિક ફરમાનમાં અપીલકર્તાઓને પ્રમાણપત્ર વિના ચુકવણી આદેશ સામે અપીલ કરવાનો અધિકાર હતો; આ નિહિત અધિકાર કાયદામાં અનુગામી ફેરફાર દ્વારા છીનવી શકાતો ન હતો, સિવાય કે પછીનો કાયદો સ્પષ્ટ રીતે અથવા જરૂરી સૂચિતાર્થ દ્વારા પૂર્વલક્ષી અમલમાં હતો અને તેમને આવા અધિકારથી વંચિત રાખ્યો હતો, કે તેમાં કંઈ નહોતું.૧૧૬ ૦ વટહુકમ એ બતાવવા માટે કે તેનો હેતુ પૂર્વલક્ષી અસર કરવાનો હતો અને અપીલને અસમર્થ ગણાવીને ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો આદેશ, તેથી, ખોટો હતો.

કોલોનિયલ સુગર રિફાઈનિંગ કંપની વિ. ઈરવિંગ [૧૯૦૫] એઓ ૩૬૯ નો ઉલ્લંઘન કરવામાં આવ્યો છે.

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન:૧૯૫૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨,૧૬૭ અને ૧૬૭-એ. ૧૯૫૦ના ટી. પી. એ. આર. આઈ. એ. ઓ. નંબર ૩૪માં પઠિયાલા અને પૂર્વ પંજાબ સ્ટેટ્સ યુનિયન (તેજા સિંહ સી. જે. અને ચોપરા જે.) માટે પઠિયાલા હાઈકોર્ટના ૨૫ એપ્રિલ અને ૧ મે, ૧૯૫૦ના ચુકાદાઓ અને સમવત ૨૦૦૫ના સિવિલ અપીલ્સ નંબર ૪૯૩/૪૯૪ સામે અપીલ.

સિવિલ અપીલ નંબર ૧૬૭ અને ૧૬૭-એ માં અપીલકર્તાઓ માટે રંગ બિહારી લાલ (તેમની સાથે રામ નિવાસ સંઘી).

સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨ માં અપીલકર્તા માટે ઉદય ભાન ચૌધરી.

સિવિલ અપીલ નંબર ૧૬૭ અને ૧૬૭-એ માં પ્રતિવાદી માટે લક્ષ્મણ દાસ કૌશલ. સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨ માં પ્રતિવાદી માટે રામ નિવાસ સંઘી. ૧૯૫૨ માં.

૨૪ ઓક્ટોબર.અદાલતનો ચુકાદો ચંદ્રશેખર અચ્યર ન્યાયમૂર્તિ.- આ અપીલ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો જે જોડાયેલા છે અને કાયદાનો એક સામાન્ય પ્રશ્ન ઉઠાવે છે.તેઓ કલમ (૧) ની પેટા-કલમ (ઈ) હેઠળ પટિયાલા ખાતે પેપ્સુ હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલી વિશેષ રજા પર અમારી સમક્ષ આવે છે. [અનુચ્છેદ ૧૩૩](#) બંધારણ.

૧૯૫૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨ની હકીકતો અન્ય બે અપીલની હકીકતોથી અલગ છે અને તેના પરિણામો પણ અલગ છે.

મારવાડી ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ લિમિટેડ (૧૯૫૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨માં) અને અગ્રવાલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ લિમિટેડ (અન્ય બે અપીલમાં)

નામની બે કંપનીઓના લિક્વિડેશનમાંથી કાર્યવાહી ઊભી થાય છે.સત્તાવાર લિક્વિડેટરએ યોગદાનની ચાલીનું સમાધાન કર્યું અને કાયદાના આધારે તેમજ ગુણદોષના આધારે વાંધા દ્વારા હાઈકોર્ટના લિક્વિડેશન જજ સમક્ષ લેવામાં આવેલા વિવિધ પગલાં પછી, ૪ જૂન, ૧૯૪૬ના રોજ, ૧૯૫૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨માં અને ૧૮ જાન્યુઆરી, ૧૯૪૯ના રોજ પછીની બે અપીલમાં ચુકવણીના આદેશો આપવામાં આવ્યા હતા.

૧૯૫૧ની સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨માં ચુકવણીના આદેશની શુદ્ધતા અને માન્યતાને સત્તાવાર લિક્વિડેટર અને ફાળો આપનાર દ્વારા હાઈકોર્ટમાં કરવામાં આવેલી અપીલમાં પડકારવામાં આવ્યો હતો.લિક્વિડેશન જજનો આદેશ લિક્વિડેટરની તરફેણમાં સુધારવામાં આવ્યો હતો, અને તેની સામે રૂ. ૪,૭૬૨-૧૩-૩ ચૂકવવાનો આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો, ત્યાં રૂ. ૨૪,૦૦૫-૭-૩.ન્યાયિક સમિતિમાં ફાળો આપનાર દ્વારા વધુ અપીલ પર, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે ડિવિઝન બેન્ચમાં અપીલ સમય દ્વારા પ્રતિબંધિત કરવામાં આવી હતી, અને પરિણામે બેન્ચના ચુકાદાને રદ કરવામાં આવ્યો હતો, અને લિક્વિડેશન જજના ચુકાદાને પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવ્યો હતો.આ ૬ ડિસેમ્બર, ૧૯૪૯ના રોજ હતું.

અન્ય બે અપીલમાં, ફાળો આપનારનું નામ દૂર કરવાની અરજી લિક્વિડેશન જજ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી, પરંતુ અપીલ પર હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે આ આદેશને ઉલટાવી દીધો હતો. કંપની દ્વારા લેવામાં આવેલી વધુ અપીલ પર, ન્યાયિક સમિતિ, પટિયાલાએ કેસને ફરીથી સુનાવણી માટે મોકલી દીધો, અને લિક્વિડેશન ન્યાયાધીશે ઉપર જણાવ્યા મુજબ ૧૮મી જાન્યુઆરી, ૧૯૪૯ના રોજ રૂ. ૮,૧૯૧-૦-૯.

રજી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૦ના રોજ, મુરારી લાલ-હરિ રામ પેઢી, જે ૧૯૫૧ના સિવિલ અપીલ નંબર ૧૫૨માં અપીલકર્તા હતી, તેણે લિક્વિડેશન ન્યાયાધીશે, જે. કર્તાર સિંહના આદેશમાં સુધારો કરવા માટે સિવિલ પ્રોસિજર કોડની કલમ ૧૫૨ હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી, જેમાં આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે આકસ્મિક લોપ અથવા ચૂકને કારણે કારકુની અથવા ગાણિતિક ભૂલ ઊભી થઈ હતી, જેમાં રૂ. ૨૪,૦૦૫-૭-૩ ને પેઢી દ્વારા રૂ. ૨૧,૮૦૫-૭-૩. આ અરજી વિદ્વાન ન્યાયાધીશે ૧૬મી માર્ચ, ૧૯૫૦ના રોજ ફગાવી દીધી હતી. પેઢીએ તેમની પાસે અપીલ કરવાની રજા માટેના પ્રમાણપત્ર માટે અરજી કરી હતી, પરંતુ તેને ફરીથી નકારી કાઢવામાં આવી હતી. સુધારાની અરજીને ફગાવી દેવાના આદેશમાંથી અપીલ પસંદ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ સિંગલ જજ પાસેથી પ્રમાણપત્ર ન મળવાના આધારે તેને ફગાવી દેવામાં આવી હતી. આ આદેશ ૧લી મે, ૧૯૫૦નો છે અને તેમાં આ શરતો જોડવામાં આવી છે, "અમે તાજેતરમાં

ગણપત રાય હીરાલાલ વિરુદ્ધ અગ્રવાલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ લિમિટેડ, એલ. પી. એ. સંવત ૨૦૦૫ (પેપ્સુ) ના ૪૯૩ અને ૪૯૪ નંબરના કેસમાં જણાવ્યું છે કે સિંગલ જજના પ્રમાણપત્ર વિના સિંગલ બેન્ચના આદેશથી ડિવિઝન બેન્ચમાં કોઈ અપીલ નથી કે કેસ વધુ અપીલ માટે યોગ્ય છે. આ કેસમાં એવું સ્વીકારવામાં આવે છે કે અપીલકર્તાઓએ સિંગલ બેન્ચને પ્રમાણપત્ર માટે અરજી કરી હતી, જેના નિર્ણય સામે તેઓ અપીલ કરી રહ્યા છે, પરંતુ તેનો ઇનકાર કરવામાં આવ્યો હતો. અપીલ છે. તેથી તે સક્ષમ નથી અને તેને મર્યાદામાં બરતરફ કરવામાં આવે છે.

ગણપતરાય હીરાલાલ વિરુદ્ધ અગ્રવાલ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ લિમિટેડ, એલ. પી. એ. સંવત ૨૦૦૫ (પેપ્સુ) ના ૪૯૩ અને ૪૯૪ નંબરના કેસમાં સંદર્ભ એ સંબંધિત બાબતમાં હાઈકોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવેલા આદેશનો છે જેણે ૧૯૫૧ની ૧૬૭ અને ૧૬૭-એ નંબરની બે અપીલને જન્મ આપ્યો છે. ત્યાં, લિક્વિડેશન જજના ચુકવણી આદેશ સામે અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તે જ આધાર પર તેને બરતરફ કરવામાં આવી હતી, એટલે કે, સિંગલ જજ પાસેથી પ્રમાણપત્રની જરૂર હતી.

૧૯૫૧ના દીવાની અપીલ નંબર ૧૫૨માં, અપીલકર્તા માટે દલીલ એ છે કે એકલ ન્યાયાધીશ સમક્ષ કોઈ પ્રમાણપત્રની જરૂર નથી, કારણ કે આ બાબત

પટિયાલા રાજ્યના ૨૦૦૫ના વટહુકમ X દ્વારા નહીં પરંતુ પટિયાલા રાજ્ય ન્યાયિક ફરમાન શાહી, ૧૯૯૯ બીકાર્મી દ્વારા સંચાલિત છે, જે હેઠળ કોઈ પ્રમાણપત્રની જરૂર નથી. તે સાચું છે કે અગાઉના ફરમાનની કલમ ૪૪ હેઠળ પ્રમાણપત્ર કે કેસ અપીલ માટે યોગ્ય છે તે માત્ર ત્યારે જ જરૂરી છે જ્યારે અપીલ કરવા માંગવામાં આવેલ ચુકાદો, હુકમનામું અથવા આદેશ નાગરિક અપીલ અધિકારક્ષેત્રની કવાયતમાં છે.જો કે, તે સ્પષ્ટ છે કે આપણે આ જોગવાઈ દ્વારા સંચાલિત નથી.અગાઉ જણાવ્યા મુજબ સુધારાની અરજી રજી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૫૦ના રોજ કરવામાં આવી હતી. ચુકાદા, હુકમનામા અથવા આદેશમાં સુધારો કરવા અથવા તેમાં સુધારો કરવાનો ઈનકાર કરવાના આદેશ સામે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ કોઈ અપીલ કરવામાં આવતી નથી, જો કે સુધારેલા હુકમનામા અથવા આદેશ સામે અપીલ કરવામાં આવશે.આ અભિપ્રાય માટે કોઈ વોરંટ નથી કે સુધારા અરજી એ દાવો અથવા તેની કાર્યવાહીનું ચાલુ છે.તે એક સ્વતંત્ર કાર્યવાહીની પ્રકૃતિમાં છે, જોકે તે જે ક્રમમાં સુધારો માંગવામાં આવ્યો છે તેની સાથે જોડાયેલ છે.આવી કાર્યવાહી તેની તારીખે પ્રવર્તમાન કાયદા દ્વારા સંચાલિત થાય છે, જે સ્વીકાર્ય રીતે પેપ્સુ છે.૨૦૦૫નો વટહુકમ X, અને જે પ્રમાણપત્ર માટે કલમ ૫૨માં જોગવાઈ કરે છે.આ વિભાગ નીચેની શરતોમાં છે:

" કાયદાની અન્ય કોઈ જોગવાઈને આધિન, ઉચ્ચ ન્યાયાલયના એક ન્યાયાધીશના ચુકાદા, હુકમનામા અથવા આદેશ સામે ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં અપીલ કરવામાં આવશે અને તેની સુનાવણી ઉચ્ચ

ન્યાયાલયના બે ન્યાયાધીશોની બનેલી બેન્ચ દ્વારા કરવામાં આવશે:પરંતુ આવી કોઈ અપીલ ઉચ્ચ અદાલતમાં રહેશે નહીં સિવાય કે કેસનો નિર્ણય લેનાર ન્યાયાધીશ અથવા તેમની ગેરહાજરીમાં મુખ્ય ન્યાયાધીશ પ્રમાણિત કરે કે કેસ અપીલ માટે યોગ્ય છે.

જ્યાં સુધી અપીલકર્તા પેઢીની વાત છે, ત્યાં સુધી તેમાં નિહિત અપીલના કોઈ પણ અધિકારનો કોઈ પ્રશ્ન જ નથી, જે ઓગસ્ટ, ૧૯૪૮માં અમલમાં આવેલા વટહુકમને પૂર્વલક્ષી અસર આપીને છીનવી લેવાની માંગ કરવામાં આવી છે.આ કેસ અપીલ માટે યોગ્ય છે તે પ્રમાણપત્ર વગરના એક જ ન્યાયાધીશના આદેશમાં કોઈ અપીલ નથી તેવું ઉચ્ચ ન્યાયાલયનો આદેશ, અમારા મતે, સાચો છે.

૧૯૫૧ની ૧૬૭ અને ૧૬૭ એ નંબરની અન્ય બે અપીલમાં અલગ-અલગ વિચારણાઓ અમલમાં આવે છે.લિક્વિડેશન જજનો ચુકવણી આદેશ ૧૮મી જાન્યુઆરી, ૧૯૪૮ના રોજ હતો અને અપીલ ૧૮મી ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૮ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી.આ દરમિયાન, પ્રશ્ન પર થોડી શંકા હોવાથી, અપીલકર્તાઓએ પ્રમાણપત્ર માટે ન્યાયાધીશને અરજી કરવાની સાવચેતી રાખી

હતી, પરંતુ ૩જી માર્ચ, ૧૯૪૯ના રોજ તેને ફગાવી દેવામાં આવી હતી.સંબંધિત તારીખો પર, પટિયાલા સ્ટેટ્સ જ્યુડીકેયર ફરમાન, ૧૯૯૯ અમલમાં હતું, અને અપીલકર્તાઓ પ્રમાણપત્રો વિના ચુકવણી આદેશ સામે અપીલ કરવાનો અધિકાર ધરાવે છે, કાયદામાં અનુગામી ફેરફાર દ્વારા તેઓ આ અધિકારથી વંચિત રહી શકતા નથી, સિવાય કે પછીનો કાયદો સ્પષ્ટ રીતે અથવા પૂર્વલક્ષી અસર આપવા માટે જરૂરી સૂચિતાર્થ પ્રદાન કરે.ઉચ્ચ ન્યાયાલયના વિદ્વાન ન્યાયાધીશોએ તેમના આદેશમાં આ સ્વીકાર્યું, પરંતુ તેઓએ વિચાર્યું કે ૨૦૦૫ના વટહુકમ X (૧૯૪૮-૪૯) ની કલમ ૧૧૬માં તેનાથી વિપરીત સ્પષ્ટ જોગવાઈ છે.આ વિભાગ આ શરતોમાં છે:

“આ વટહુકમમાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, તમામ દાવાઓ, અપીલ, સુધારાઓ, અરજીઓ, સમીક્ષાઓ, ફાંસીની સજાઓ અથવા તેમાંથી કોઈપણ, ભલે તે દીવાની હોય કે ફોજદારી, કોઈપણ કરાર કરનાર રાજ્યમાં અદાલતોમાં અને ન્યાયિક સત્તામંડળો સમક્ષ પડતર હોય, તે અનુક્રમે અદાલતોમાં અથવા સંઘમાં સમાન દરજ્જાની ન્યાયિક સત્તામંડળો સમક્ષ ચાલુ રહેશે અને સમાપ્ત થશે; અને સંઘની અદાલતો અથવા સત્તામંડળો પાસે આવા તમામ દાવાઓ, અપીલ, સુધારાઓ, સમીક્ષાઓ, ફાંસીની સજા, અરજીઓ અને અન્ય કાર્યવાહીઓ અથવા તેમાંથી કોઈ પણ કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં સમાન અધિકારક્ષેત્ર હશે, જાણે

કે તે આવી અદાલતોમાં અથવા તે પહેલાં યોગ્ય રીતે શરૂ કરવામાં આવી હોય અને ચાલુ રાખવામાં આવી હોય. આવા અધિકારીઓ ".

તે એકદમ સ્પષ્ટ છે કે આ એક અસ્થાયી નિયમન છે, જે કરાર કરનાર રાજ્યની અદાલતોના એક સમૂહમાંથી સંઘમાં સમાન દરજ્જાની અન્ય અદાલતોમાં કાર્યવાહીમાં ફેરફાર કરવા અને પછીની અદાલતોમાં તેમના ચાલુ રાખવા વગેરે માટે જોગવાઈ કરે છે.તે એવું નથી કહેતું કે કાર્યવાહીને નવેસરથી શરૂ થઈ હોવાનું ગણવું જોઈએ.જો આવા શબ્દનો ઉપયોગ કરી શકાય તો વિભાગના પછીના ભાગમાં જે વિચારણા કરવામાં આવી છે તે એક કાલ્પનિક શરૂઆત છે.આ કલમનો સ્પષ્ટ અર્થ એ છે કે નવી રચના હોવા છતાં ભવિષ્યમાં ઉદ્ભવેલા અથવા ઉદ્ભવવાની સંભાવના ધરાવતા તમામ અધિકારો અકબંધ રહેશે અને તેમની સાથે કરાર કરનાર રાજ્યની અદાલતોની જગ્યાએ સંઘની અદાલતો દ્વારા વ્યવહાર કરવામાં આવશે.આ વિભાગમાં એ દ્રષ્ટિકોણને યોગ્ય ઠેરવવા માટે કંઈ નથી કે અપીલના નિહિત અધિકારને પાછલી અસરથી છીનવી લેવાનો હેતુ હતો.કોલોનિયલ સુગર રિફાઈનિંગ કંપની વિ. માં નિર્ણયદર્શિંગ (૧) સ્પષ્ટ રીતે હકીકતો અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયના આદેશ કે (૧) [૧૯૦૫] એ. સી. ૩૬૯ ને લાગુ પડે છે.અપીલ સક્ષમ નથી, અમારા મતે, ભૂલભરેલી છે.પરિણામ એ છે કે ૧૯૫૧ની અપીલ નંબર ૧૫૨ને સમગ્ર ખર્ચ સાથે બરતરફ કરવામાં આવે છે,

જ્યારે ૧૯૫૧ની અપીલ નંબર ૧૬૭ અને ૧૬૭એને સમગ્ર ખર્ચ સાથે મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

અપીલ નંબર ૧૨૫ ૨૬ કરવામાં આવી હતી.

૧૬૭ અને ૧૬૭- એ નંબરની અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવી છે.

અપીલ નંબર ૧૬૭ અને ૧૬૭ એ માં અપીલકર્તાઓ માટેના એજન્ટો:

મોહન બિહારી લાલ.

અપીલ નંબર ૧૫૨ માં અપીલકર્તા માટેનો એજન્ટ:કુંદન લાલ મહેતા.અપીલ નંબર ૧૬૭ અને ૧૬૭એમાં પ્રતિવાદીઓ માટે એજન્ટ:નૌનીત લાલ.

અપીલ નંબર ૧૫૨ માં પ્રતિવાદી માટેનો એજન્ટ:મોહન બિહારી લાલ.

---

૧૯૫૩ ૧૨ માર્ચ.

ઐતિહાસિક અને અન્ય

વિરુદ્ધ

ખરાબ અને અન્ય.

[મેહર ચંદ મહાજન અને ભગવતી, ન્યાયમૂર્તિ]

સ્વીકૃતિ-શું કાર્યવાહીનું નવું કારણ આપે છે-પ્રેક્ટિસ-દસ્તાવેજ પુરાવા  
ધરાવતા પક્ષ-રજૂ કરવાની ફરજ.

જ્યાં ઘણા વર્ષોથી વાદીઓ સાથે વ્યવહાર કરનારા પ્રતિવાદીઓએ  
અગાઉની એન્ટ્રીઓની નીચે વાદીના એકાઉન્ટ બુકમાં નીચેની એન્ટ્રી પર  
હસ્તાક્ષર કર્યા હતા:

"એસેન્ટ્રસને એડજસ્ટ કર્યા પછી રૂ. ૩૪, ૦૦૦ ચૂકવવા યોગ્ય હોવાનું  
જણાયું હતું.

એવું માનવામાં આવે છે કે આ ચૂકવણી કરવાની જવાબદારીની અયોગ્ય  
સ્વીકૃતિ સમાન છે અને ચૂકવણી કરવાનું વચન સૂચવે છે અને તેને દાવાનો  
આધાર બનાવી શકાય છે અને કાર્યવાહીના નવા કારણને જન્મ આપ્યો છે.

મણિરામ વિરુદ્ધ શેઠ રૂપચંદ (૩૩ આઈ. એ. ૧૬૫), ફતેહ વિરુદ્ધ ગંગા  
સિંહ વિરુદ્ધ આઈ. ડી. ૨.૧૦ લેબ. ૭૪૫) અને કાહન ચંદ દુલારામ વિરુદ્ધ  
દયાળ અમૃતલાલ (આઈ. એલ. આર. ૧૦ લાહ. ૭૪૮) પર આધાર રાખ્યો  
હતો.ગુલામ મુર્તુઝા વિ. ફાસિહુન્નિસા (આઈ. એલ. આર. ૫૭ બધા. ૪૩૪)  
રદબાતલ.

જે લોકો હકીકતોની ચોક્કસ સ્થિતિ પર આધાર રાખવા ઈચ્છે છે તેમના માટે તે યોગ્ય પ્રથા નથી કે તેઓ અદાલતમાંથી અનુચ્છેદિત પુરાવા છુપાવે જે તેમના કબજામાં છે જે વિવાદમાં રહેલા મુદ્દાઓ પર પ્રકાશ પાડી શકે છે અને માત્ર સાબિતીની જવાબદારીના સિદ્ધાંત પર આધાર રાખી શકે છે.

મુરુગેસમ પિલ્લઈ વિ. માણિકવાસાકા પંડારા (જજ આઈ. એ. ૯૯) નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

*This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.*

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.